

Marzena Marcinek
Biblioteka Główna Politechniki Krakowskiej

Informacje i refleksje na temat XX Konferencji IATUL

IATUL (International Association of Technological University Libraries) jest międzynarodowym stowarzyszeniem bibliotek uczelni technicznych, afiliowanym przy IFLA/FIAB. Celem powołanego w 1955 r. stowarzyszenia jest rozwijanie efektywnej współpracy należących do niego członków - bibliotek z całego świata. W 1999 r. IATUL liczy 68 członków zwykłych (w tym biblioteki pięciu polskich uczelni), 11 członków honorowych, 13 członków obserwatorów, 12 członków wspierających i 12 członków stowarzyszonych bez prawa głosu. Prezydentem IATUL jest Dr Nancy Fjallbrant z **Chalmers University of Technology w Gteborgu**.

Stowarzyszenie wydaje kwartalnik **IATUL News**, którego celem jest zapewnienie właściwego przepływu informacji między członkami oraz rocznik **IATUL Proceedings**, prezentujący wybór referatów wygłoszonych w trakcie organizowanych przez IATUL konferencji i seminariów. Od 1994 r. oba wydawnictwa są dostępne w formie elektronicznej.

Konferencje

IATUL organizuje konferencje, seminaria i spotkania regionalne. W ostatnich latach tematyka konferencji koncentrowała się wokół przyszłości bibliotek i wyzwań wobec jakich stają bibliotekarze w związku z gwałtownym rozwojem technologii informacyjnej. Bliższe informacje zarówno o poprzednich, jak i planowanych (do 2003 roku) konferencjach są dostępne pod adresem **educate.lib.chalmers.se/IATUL/confe.html**.

XX Konferencja IATUL "The Future of Libraries in Human Communication"

Maj jest chyba najpiękniejszym miesiącem na Krecie: łagodny klimat, temperatury na poziomie 22-26 °C, słonecznie (średnio 1-2 dni deszczowe), mnóstwo kwiatów, przechodniów kuszą pomarańcze i cytryny na przydrożnych drzewach.

W takiej scenerii odbywała się w dniach 17-21 maja 1999 r. w **Chani** XX Konferencja IATUL "The Future of Libraries in Human Communication". Spotkali się na niej bibliotekarze z różnych stron świata. Gospodarzem konferencji była **Biblioteka Politechniki Kretańskiej** w Chani. Z obiektów uczelni - położonej na górującym nad miastem wzniesieniu, którego brzegi opadają stromo ku morzu - roztacza się szeroki widok na Chani, nie bez powodu zwanej Wenecją Wschodu.

Obrady odbywały się nie na Politechnice, ale w położonym nad samym morzem centrum konferencyjnym. Zamknięte okiennice sali obrad skutecznie chroniły zarówno przed upałem, jak i przed pokusą spoglądania choćby kątem oka na zaglądające do okien palmy. Idealnie wyciszona sala, właściwe nagłośnienie, zawsze sprawny sprzęt audio-wizualny, pracownicy techniczni obecni przez cały czas na sali i w każdej chwili gotowi służyć pomocą, dyskretna obecność organizatorów, dbających o każdy szczegół - perfekcyjna wręcz organizacja. To wszystko sprawiło, że konferencja przebiegała w bardzo dobrej atmosferze, sprzyjającej efektywnej pracy.

Równolegle odbywały się dwie sesje tematyczne, a w holu także tzw. sesje posterowe. Poszczególne sesje dotyczyły następujących zagadnień:

- Zmieniająca się rola biblioteki: misja i etyka
- Zmieniająca się rola biblioteki: nowa organizacja
- Nastawienie na użytkowników
- Bibliotekarz XXI wieku
- Zarządzanie zmianami technologicznymi

Pełne teksty referatów są dostępne ze strony domowej IATUL pod adresem **educate.lib.chalmers.se/IATUL/proceed.html**.

Dla mnie szczególnie interesujące były referaty dotyczące organizacji usług informacyjnych, zarządzania informacją elektroniczną oraz badania potrzeb i poziomu edukacji informacyjnej użytkowników biblioteki. Do najciekawszych wystąpień na temat zarządzania i organizacji informacji, przedstawiających doświadczenia i konkretne rozwiązania, zaliczyłabym wystąpienie Army Pasanen Toumainen z Politechniki w Helsinkach, Jenny Darzentas - konsultanta z greckiego Kyros, Vicki Williamson z Politechniki Curtin w Perth i Michaela Breaksa z Uniwersytetu w Edynburgu. Natomiast różne aspekty edukacji informacyjnej użytkowników, a po części także i bibliotekarzy, przedstawili w swoich referatach między innymi: Gwyneth Price /University of London/, Lynne Radasill /University of Illinois/, Paul Nieuwenhuysen /Vrije Universiteit Brussel/, Philippa Levy /University of Sheffield/ i Nancy Fjallbrant, Janine Schmidt i Gulcin Cribb /University of Queensland/, M. Van. Bentum i J. Braaksma /oboje z holenderskiego University of Twente/. By zaś zachęcić nieco do refleksji nad edukacją użytkowników w otaczającym nas świecie techniki i wciąż rozwijającej się technologii informacyjnej, proponuję lekturę referatu Alana Bundy "Challenging technolust: the educational responsibility of librarians". Tytułowy "technolust", owo stworzone chyba dla potrzeb referatu słowo, określające specyficzny rodzaj pożądania - tej nieodpartej siły, kierującej wszystkie nasze myśli i działania w jednym kierunku (w przypadku bibliotekarzy w kierunku otaczającej nas zewsząd i tworzonej przez nas technologii informacyjnej) stało się słowem-hasłem, do którego wielokrotnie odwoływano się w trakcie konferencji zarówno w oficjalnych wystąpieniach jak i prywatnych rozmowach. Czy nie zanadto ulegliśmy temu pożądaniu? Na ile nas ono zaślepia? Na czym naprawdę powinien polegać udział bibliotekarza w procesie kształcenia? Na te i tym podobne pytania próbuje znaleźć odpowiedź bibliotekarz z Australii.

W bieżącym numerze EBIB-u, poświęconym kształceniu bibliotekarzy, nie sposób nie wymienić interesującego wystąpienia Alasdair'a Patersona z Uniwersytetu w Exeter, zatytułowanego "*Ahead of the game: developing academic library staff for the 21st century*". Autor omawia w nim koncepcję biblioteki jako organizacji funkcjonującej w oparciu o nieustannie kształcony i doksztalający się personel, w której rozwijanie i zdobywanie nowych umiejętności wszystkich pracowników z dyrekcją na czele, stanowi nieodzowny element kultury instytucji. Inwestowanie w ludzi, w ich profesjonalny rozwój, jest niezbędnym warunkiem, zapewniającym właściwą odpowiedź biblioteki na zmieniające się potrzeby użytkowników i nowe technologie. Osiągnięcie oczekiwanych efektów wymaga jednak spełnienia określonych warunków - nie tylko organizacyjnych.

A skoro już o tzw. "kulturze instytucji" mowa, serdecznie polecam referat Anette McNicol z australijskiego Griffith University, o zachęcającym tytule "*Beyond re-engineering: developing sustainable success*". Tajemnicy owego sukcesu można się dopatrywać w działaniach na rzecz budowania zespołu, o jakim zapewne marzy niejeden dyrektor...

Wymienione przeze mnie referaty nie wyczerpują bogatej tematyki konferencji. Zainteresowani techniką i technologią informacyjną zapewne chętnie sięgną z ciekawością do referatów Sohaira Elbaz i Christophera Stwearta /Illinois Institute of Technology/ "*Breaking through with thin-client technology: a cost effective approach for academic libraries*" czy Michaela Middletona /Queensland University of Technology School of Information Systems/ "*Library digitisation project management*". Bibliotekarzy zajmujących się gromadzeniem zbiorów mogą także zainteresować omawiane przez Mike'a Johnsona /Chest & Niss Centre w Bath/ ostatnie rozwiązania brytyjskie, dotyczące między innymi negocjowania warunków zakupu różnego typu baz danych przez wyspecjalizowane centra. W okresie dyskusji o narodowym katalogu interesujący się wydaje także referat Azriela Moraga "*Adaptable network cooperate catalog for complex information objects*."

Z kolei w sesji posterowej bibliotekarze z Estonii, Finlandii, Grecji, Irlandii, Polski, Południowej Afryki, USA, Węgier i Włoch prezentowali ostatnie dokonania swoich bibliotek w zakresie wdrażania nowych technologii informacyjnych, technik zarządzania i różnorodnych rozwiązań służących poszerzeniu oferty i podnoszeniu jakości usług.

W konferencji brały udział 4 osoby z Polski: Halina Ganińska z Politechniki Poznańskiej, Błażej Feret z Politechniki Łódzkiej, Marek Górski i Marzena Marcinek z Politechniki Krakowskiej.

Halina Ganińska przedstawiła plakat na temat zmian w zarządzaniu Biblioteką Politechniki Poznańskiej, a Błażej Feret i niżej podpisana zaprezentowali wizję biblioteki i bibliotekarza w 2005 roku, opracowaną przy zastosowaniu techniki delfickiej na podstawie wyników dwuetapowej ankiety, przeprowadzonej w okresie od stycznia do kwietnia br. wśród dyrektorów bibliotek oraz wykładowców bibliotekoznawstwa i informacji naukowej z różnych stron świata.

Odrobina statystyki

- W konferencji wzięły udział 133 osoby z 24 krajów.
- Wygłoszono 37 półgodzinnych referatów
- Referenci reprezentowali 14 krajów, w tym:
  - Wielka Brytania 8 referatów
  - Australia 6 referatów
  - Grecja 5 referatów
  - USA 5 referatów

- Finlandia 2 referaty
- Włochy 2 referaty
- Południowa Afryka 2 referaty
- Belgia, Dania, Holandia, Izrael, Polska, Szwecja - po 1 referacie
- W sesji posterowej brało udział 10 osób
- Obrady trwały 26 godzin
- Przerwy na kawę zajęły w sumie tylko 2 godziny
- Na zwiedzanie słynnego **Knossos, Muzeum Archeologicznego w Heraklionie, Biblioteki Uniwersyteckiej w Rethymnonie** i Biblioteki Politechniki w Chani uczestnicy poświęcili (wraz z przejazdami) 12,5 godziny.
- Kreteńscy tancerze nauczyli tańczyć zorbę absolutnie wszystkich uczestników wieczornego spotkania towarzyskiego w ogrodach dawnej Szkoły Francuskiej.

Trochę mitologii

Na co dzień chyba nie wszyscy zdają sobie sprawę, że zgodnie z mitologią grecką nazwa naszego kontynentu wiąże się z Kretą, która była siedzibą lub przynajmniej okresowo gościła wiele znanych mitycznych postaci. To właśnie tam urodził się Zeus, w tajemnicy przed okrutnym Kronosem wychowywany przez jego babkę Geę. Po objęciu rządów na Olimpie - Zeus, zachwycony urodą fenickiej księżniczki Europy, przybrawszy postać byka, uprowadził dziewczynę na Kretę i tam pod platanami Gortyny poczęły się ich dzieci, wśród nich słynny król Minos. Jego żona, drogą zemsty Posejdona urodziła Minotaura - krwiożerczego potwora, więzionego w labiryncie, który miał mieścić się w podziemiach pałacu w Knossos. Dzielny Tezeusz wybawił Greków z nieszczęścia, sam zawdzięczając życie córce Minosa, Ariadne i jej cudownej nici.

i trochę historii...

Legendy miesza się na Krecie z wydarzeniami historycznymi. Najstarsze ślady osadnictwa na wyspie sięgają 6000 lat p.n.e. Ok. 2000 lat p.n.e. powstały słynne pałace, między innymi w Knossos i Fajstos, których wykopaliska świadczą o bardzo wysokim poziomie kultury minojskiej. Wpisana w historię Europy od samego początku, była Kreta świadkiem powstawania, rozkwitu i upadku wielu potęg (np. Grecji, Rzymu, Bizancjum, Turcji). Przybywali kolejni wielcy tego świata, wodzowie, królowie. Ustanawiali swój, zdawałoby się "jedynie słuszny" porządek, a po latach odchodzili w niepamięć. Być może właśnie owe długie i burzliwe dzieje sprawiły, że dzisiejsi mieszkańcy Krety, otwarci i przyjaźni, z pewnym dystansem obserwują wydarzenia skupiające uwagę współczesnego świata. Nasza egocentryczna cywilizacja też przeminie...

Pierwotny adres: <http://www.oss.wroc.pl/biuletyn/ebib05/marcinek.html>
 Adres w archiwum: <http://www.oss.wroc.pl/arc/e005-06.html>

Informacje i refleksje na temat XX Konferencji IATUL / Marzena Marcinek // W: Biuletyn EBIB [Dokument elektroniczny] / red. Bożena Bednarek-Michalska - Nr 5/1999 (5) wrzesień. - Czasopismo elektroniczne. - [Warszawa] : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. KWE, 2001. - Tryb dostępu: <http://www.ebib.pl/2001/5/marcinek.php>. - Tyt. z pierwszego ekranu. - ISSN 1507-7187